

„Mamadieniai“ ir „Tėvadieniai“ priklausau nuo darbdavio?

Autorius SystemOperator
2012-09-17
Paskutinį kartą... atnaujinta 2012-09-17

Darbo inspekcijos duomenimis, sudėtingiausia laisvą dieną, vadinamą „mamadieniais“ arba „tėvadieniais“, išsireikalauti mokyklai, gydymo staigiai, siuvimo mėnui darbuotojams. Kuo daugiau vaikų – tuo daugiau tokių dienų, kurios tampa diskusijų objektu.

Moka baudas, užuot suteiktas laisvadienius

Kai kurie Lietuvos darbdaviai mieliau moka baudas, negu suteikia vaikų turintiems darbuotojams laisvas dienas – tiesa, to darbo santykius kontroliuojančios institucijos nevadina tendencija.

Vienas darbdavys atvirai pareiškė, kad geriau sutiks mokėti baudas, siekiančias nuo 500 iki 5000 litų, negu suteiks „mamadienius“ darbuotojoms. Jis sakė, kad, jei siuvykloje suteiks tokią dieną, reikės siuvyklai uždaryti, nes nebus kam dirbti; – vienoje Seime vykusioje konferencijoje apie vaikų turinčių darbuotojų padėtį Lietuvoje sakė Darbo inspekcijos atstovas.

„Mamadieniai“ arba „tėvadieniai“ kartą... per mėnesį priklausau du vaikus iki 12 metų auginantiems žmonėms, trejetą... atėjusiai turintiems galima prašyti dviejų laisvą dieną kas mėnesį. Neįgalius vaikus iki 18 metų auginantiems tėvams suteikiama tokia pat lengvata kaip ir turintiems du vaikus. Darbo kodekse numatyta kokią nors išimčių atskirai specialybių žmonėms, laisvomis dienomis gali pasinaudoti ir tėvai, ir mamos, nepriklausomai nuo šeiminių padėties, t. y. ir vedė, ir išsiskyrė, ir nesukūrimo šeimoms.

Valstybinis darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Komunikacijos skyriaus vedėja Gabrielė Banaitė-Alfa.lt sakė, kad nusiskundimų dėl garantijų darbuotojams, auginantiems vaikus, inspekcija gauna labai mažai. Šiemet sulaukta tik keturių tokių skundų. Už laisvadienius nesuteikimą... nei pernai, nei šiemet baudų nebuvo skirta.

Paprastai šios suranda konsensusą... dėl išimčių papildomo poilsio dienų suteikimo galimybė ir tvarkos. Iš praktikos pastebima, kad sudėtingiausia išsireikšti papildomą poilsio dieną darbuotojams, auginantiems vaikus iki 12 metų, suteikimo klausimus mėnui – se ir staigose, kur yra keblumų pakeisti darbuotojų... kitu, pavyzdžiui, gydymo staigose, mokyklose. Tai sunku ir ten, kur darbas atliekamas brigadiniu metodu, kai kiekvienas darbuotojas yra grandinė – dalyvis, pavyzdžiui, siuvimo mėnui – se; aiškino G. Banaitė.

Vieni šio statymo laikosi, kiti – kritikuoja

Tiesa, nors skundų Darbo inspekcija sulaukia retai, darbuotojai apie savo bėdas pasipasakoja internete. „Auginu vidutinai neįgalų... turintį vaiką... Ar man priklausau viena papildoma laisva diena per mėnesį? Vadov man ją nesuteikia. Neva mano specialybė yra specifinė (mokytoja), ir nėra kam už mane tą dieną... dirbti;“; „guodaiasi mokytoja Rasa.“

Vilniaus „Sietuvos“ vidurinė mokyklos direktorė Birutė Valkaitienė pasakojo, kad, visoje Lietuvoje mažai moksleivių, suderinti mokytojų tvarkaraščių, taip, kad jie turėtų laisvą dieną, nėra sudėtinga. „Problemos nėra, pavyzdžiui, pas mus vaikų turinčių anglų kalbos mokytojų tvarkaraštis sudarytas taip, kad ji turėtų laisvą dieną... penktadienį. Todėl dar vienos papildomos dienos neskiriame. Maniau, kad panašiai, visose kitose mokyklose: suteikti „mamadienį“ kartą... per mėnesį, jei ji norima pasiimti pamokų metu, būtą mokyklos darbo išderinimas, todėl mes išimtinai rime ką rybiškai ir skiriame mokytojams metodines dienas, kurias galima naudoti vaikų reikalams. Tokių dienų... skiriame tris kartus per mėnesį;“; – pasakojo direktorė.

Pedagogė svarstė, kad laisvos dienos vaikų ir tėvų reikalams gali sukelti keblumų mokyklose, kuriose mokytojai turi didelius darbo krūvius. Vis dėlto tokių mokyklų Lietuvoje nėra daug.

„Šiandien mokytojai turi bėgimą sunkiais laikais. Prieš sudarydami tvarkaraščių, mokytojų klausime, kokio darbo grafiko jie pageidautų, atsižvelgiame tai, jei žmonėms serga ir turi nuolat lankytis pas gydytojus ir panašiai;“; – sakė B. Valkaitienė.

Tiesa, ne visi darbdaviai laisvadienius imančius darbuotojus išimtinai geranoriškai.

„Mano akimis, tai yra didžiulė nesėkmė! Šiuo metu, jei duoda, tai, kaip sakant, reikia naudotis, tačiau tai reiškia, kad aš turiu teisę nedirbti 24 darbo dienas per metus. Tikiuosi, visi suprantame, kad tai reiškia beveik penkias darbo savaites?“

SpÄ—kite, ar aš norÄ—siu samdyti daugiavaikÄ™ mamÄ... ar tÄ—tÄ-, kurie nedirbs man beveik penkias savaites, o aš turÄ—siu verstis per galvÄ..., galvodama, kÄ... man daryti tomis dienomis, kai darbuotojo nebus. Jau uÄ¼tenka tÄ³, kurios pasii po vienÄ... „mamadienÄ~“ – 12 darbo dienÄ³, t. y. pustrÄ•ios savaitÄ—s. Darbuotoja tiesiog pasako: manÄ™s nebus, o tu daryk, kÄ... nori! Suprantu, kad mamos ir tÄ—tÄ—s tiesiog naudojasi jiems suteikta galimybe, bet realiai 1. dienÄ³ metuose reiškia, kad vos ne kasdien stringa darbas“, – savo tinklaraštyje laisvÄ³ dienÄ³ tÄ—vams sistemÄ... sukritikavo AustÄ—ja LandsbergienÄ—, socialiniÄ³ mokslÄ³ daktarÄ—, keturiÄ³ vaikÄ³ mama, Ä—kÄ ikimokykliniÄ³ Ä—staigÄ³ tinklÄ... „VaikystÄ—s sodas“.

RugilÄ— AudenienÄ—, alfa.lt